Υπόθεση 215/83

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
κατά
Βασιλείου του Βελγίου

« Ομαδικές απολύσεις »

Περίληψη

Κράτη μέλη — Υποχρεώσεις — Εκτέλεση οδηγιών — Παράβαση — Δικαιολογία — Ανεπίτρεπτη (Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρο 169)

Τα κράτη μέλη οφείλουν να τηρούν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις κοινοτικές οδηγίες σε όλη τους την έκταση και δεν μπορούν να επικαλούνται διατάξεις, την ακολουθούμενη πρακτική ή καταστάσεις της εσωτερικής έννομης τάξης τους για να δικαιολογήσουν τη μη τήρηση των υποχρεώσεων αυτών.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
SIR GORDON SLYNN
της 6ης Μαρτίου 1985 *

Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

Στην προκειμένη υπόθεση η Επιτροπή άσκησε προσφυγή βάσει του άρθρου 169 της Συνθήκης ΕΟΚ για να αναγνωριστεί ότι το Βασίλειο του Βελγίου, μη θεσπίζοντας εντός της ταχθείσας προθεσμίας όλες τις αναγκαίες διατάξεις προκειμένου να συμμορφωθεί πλήρως προς την οδηγία του Συμβουλίου 75/129 της 17ης Φεβρουαρίου 1975, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών που αφορούν τις ομαδικές απολύσεις (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/002, σ. 44),

* Μετάφραση από τα αγγλικά.

παρέβη υποχρεώσεις που υπέχει από τη Συνθήκη ΕΟΚ.

Οι διατάξεις της οδηγίας 75/129 κατανέμονται σε τρία τμήματα: το τμήμα I (άρθρο 1) περιέχει ορισμούς και οριοθετεί το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας, το τμήμα II (άρθρο 2) θεσπίζει διαδικασία διαβουλεύσεως με τους εκπροσώπους των εργαζομένων και το τμήμα III (άρθρα 3 και 4) θεσπίζει τη διαδικασία για διενέργεια ομαδικών απολύσεων βάσει της οποίας οι εργοδότες οφείλουν να κοινοποιήσουν στην αρμόδια δημόσια αρχή κάθε σχεδιαζόμενη ομαδική απόλυση και βάσει της διαδικασίας αυτής οι σχεδιαζόμενες αυτές απολύσεις δεν μπορούν κατά κανόνα να ισχύουν νωρίτερα από 30 ημέρες μετά την κοινοποίηση. Η αρμόδια δημόσια αρχή χρησιμοποιεί την ανασταλτική αυτή προθεσμία για να εξεύρει λύσεις στα προβλήματα που δημιουργούνται από τις σχεδιαζόμενες ομαδικές απολύσεις.

Στο τμήμα IV (υπό τον τίτλο « τελικές διατάξεις »), το άρθρο 5 διατηρεί το δικαίωμα των κρατών μελών να εφαρμόζουν ή να εκδίδουν διατάξεις που είναι για τους εργαζομένους ευνοϊκότερες από τις διατάξεις της οδηγίας. Το άρθρο 6 ορίζει ότι τα κράτη μέλη θα θέσουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες για να συμμορφωθούν με την οδηγία εντός προθεσμίας δύο ετών από την κοινοποίησή της, θα ενημερώσουν δε αμέσως περί αυτού την Επιτροπή αποστέλλοντας το κείμενο των πράξεων που εκδίδουν.

Όπως προκύπτει, η οδηγία κοινοποιήθηκε στη βελγική κυβέρνηση στις 19 Φεβρουαρίου 1975, έτσι ώστε όφειλε να είχε συμμορφωθεί με την οδηγία έως τις 19 Φεβρουαρίου 1977.

Η βελγική κυβέρνηση επιδίωξε να εφαρμόσει την οδηγία με δύο σειρές μέτρων: αφενός μεν με τη συλλογική σύμβαση εργασίας αριθ. 24 η οποία συνήφθη στις 2 Οκτωβρίου 1975 και κηρύχτηκε εκτελεστή με το βασιλικό διάταγμα της 21ης Ιανουαρίου 1976, αφετέρου δε με το βασιλικό διάταγμα της 24ης Μαΐου 1976. Το πρώτο μέτρο αφορά τη διαδικασία παροχής πληροφοριών και διαβουλεύσεως με τους εκπροσώπους των εργαζομένων, ενώ το δεύτερο αφορά την κοινοποίηση στην αρμόδια δημόσια αρχή και την περίοδο αναστολής κατά τη διάρκεια της οποίας οι σχεδιαζόμενες ομαδικές απολύσεις δεν μπορούν να ισχύσουν.

Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι σε ορισμένα σημεία το πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω βελγικών πράξεων είναι στενότερο από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας. Η προσφυγή κατατάσσει τις προσαπτόμενες πλημμέλειες σε τρεις κατηγορίες:

1) Λόγοι για ομαδικές απολύσεις:

α) ενώ το άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο α), της οδηγίας ορίζει ότι « ως ομαδικές απολύσεις νοούνται οι απολύσεις που πραγματοποιούνται από έναν εργοδότη για έναν ή περισσότερους λόγους, οι οποίοι δεν έχουν σχέση με το πρόσωπο των εργαζομένων », η προαναφερθείσα βελγική νομοθεσία αναφέρεται σε « απολύσεις για οικονομικούς ή τεχνικούς λόγους », που είναι στενότερη έννοια·

β) η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η οδηγία έχει εφαρμογή σε απολύσεις που προκαλούνται από το κλείσιμο επιχειρήσεως, ενώ η περίπτωση αυτή ρυθμίζεται στο βελγικό δίκαιο από ξεχωριστή νομοθεσία (νόμος της 28ης Ιουνίου 1966 και βασιλικό διάταγμα της 20ής Σεπτεμβρίου 1967) η οποία δεν έχει τροποποιηθεί για να είναι σύμφωνη προς την οδηγία και η νομοθεσία αυτή δεν ανταποκρίνεται στις επιταγές της οδηγίας, ιδίως όσον αφορά τη διαδικασία διαβουλεύσεως που προβλέπεται στο άρθρο 2 και τη διαδικασία ομαδικής απολύσεως των άρθρων 3 και 4.

2) Οι ελάχιστοι αριθμοί που χαρακτηρίζουν τις « ομαδικές απολύσεις »:

Το άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο α), της οδηγίας ορίζει την έννοια των ομαδικών απολύσεων αναφερόμενο επίσης στον αριθμό των απολύσεων για ορισμένη περίοδο. Τα κράτη μέλη έχουν την επιλογή μεταξύ α) για περίοδο 10 ημερών, τουλάχιστον ι) 10 απολύσεις σε επιχειρήσεις που απασχολούν συνήθως περισσότερους από 20 και λιγότερους από 100 εργαζο-

μένους, ιι) 10 % του αριθμού των εργαζομένων στις επιχειρήσεις που απασχολούν συνήθως τουλάχιστον 100 και λιγότερους από 300 εργαζομένους, ιιι) 30 σε επιχειρήσεις που απασχολούν συνήθως τουλάχιστον 300 εργαζομένους, είτε β) για περίοδο 90 ημερών, τουλάχιστον 20 απολύσεις, ανεξάρτητα από τον αριθμό των συνήθως απασχολουμένων στις επιχειρήσεις αυτές. Η βελγική νομοθεσία δέχεται το 10 % του αριθμού των εργαζομένων που απασχολούνται για συνεχή περίοδο 60 ημερών, με εξαίρεση τις επιχειρήσεις που απασχολούν μεταξύ 20 και 59 εργαζομένων. Επομένως η βελγική νομοθεσία δεν ανταποκρίνεται προς τις υποδείξεις της οδηγίας διότι πχ. απολύσεις 30 έως 99 εργαζομένων σε επιχείρηση που απασχολεί 1 000 άτομα δεν χαρακτηρίζονται ως ομαδικές απολύσεις βάσει της βελγικής νομοθεσίας, παρόλο που νοούνται ως ομαδικές απολύσεις βάσει της οδηγίας.

3) Εξαιρούμενες κατηγορίες εργαζομένων:

Το άρθρο 1, παράγραφος 2, της οδηγίας ορίζει ότι η οδηγία δεν εφαρμόζεται σε τέσσερις κατηγορίες εργαζομένων: α) στο πλαίσιο συμβάσεων εργασίας που συνήφθησαν για ορισμένο χρόνο ή για ορισμένη εργασία εκτός αν οι απολύσεις αυτές γίνουν προ της λήξεως ή εκτελέσεως των συμβάσεων αυτών· β) επί των εργαζομένων στη δημόσια διοίκηση ή τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου· γ) επί των πληρωμάτων των θαλασσίων σκαφών και δ) επί των εργαζομένων που θίγονται από τη διακοπή της δραστηριότητας της επιχειρήσεως, εφόσον αυτή επέρχεται κατόπιν δικαστικής αποφάσεως. Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η βελγική νομοθεσία προβλέπει εξαιρέσεις πολύ ευρύτερες από αυτές που επιτρέπει η οδηγία για τρεις λόγους: α) εξαιρεί τις οικοδομικές επιχειρήσεις· β) εξαιρεί επιχειρήσεις που απασχολούν λιμενεργάτες και γ) εξαιρεί επιχειρήσεις που απασχολούν επισκευαστές πλοίων.

Κατά τη διάρκεια της παρούσας δίκης η βελγική κυβέρνηση έλαβε περαιτέρω εκτελεστικά μέτρα προκειμένου να συμμορφωθεί με τις αντιρρήσεις της Επιτροπής: τη συλλογική σύμβαση εργασίας αριθ. 24α της 6ης Δεκεμβρίου 1983 η οποία τροποποιεί τη συλλογική σύμβαση εργασίας αριθ. 24, το βασιλικό διάταγμα της 7ης Φεβρουαρίου 1984 που κηρύσσει εκτελεστή τη συλλογική σύμβαση εργασίας 24α και το βασιλικό διάταγμα της 26ης Μαρτίου 1984 που τροποποιεί το βασιλικό διάταγμα της 24ης Μαΐου 1976.

Με τις τροποποιήσεις αυτές η βελγική νομοθεσία υιοθετεί αυτολεξεί τους λόγους για ομαδικές απολύσεις όπως τους ορίζει το άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο α), της οδηγίας, δέχεται τον ελάχιστο αριθμό απολύσεων που ορίζει το άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο α), της οδηγίας (με μόνη εξαίρεση ότι παρατείνει την περίοδο των 30 ημερών σε 60 ημέρες, που είναι ευνοϊκότερο για τους εργαζομένους) και επεκτείνει το πεδίο εφαρμογής της περιλαμβάνοντας τους μη χειρώνακτες εργαζομένους στις οικοδομικές επιχειρήσεις. Με τις τροποποιήσεις αυτές καλύπτονται πλήρως μεν οι αιτιάσεις 1α και 2, εν μέρει δε οι αιτιάσεις του σημείου 3α. Η Επιτροπή αποσύρει πλέον τους ισχυρισμούς αυτούς της προσφυγής της. Διατηρεί όμως τους υπόλοιπους ισχυρισμούς της.

Όσον αφορά την αιτίαση υπό 1β, απολύσεις που οφείλονται σε κλείσιμο επιχειρήσεων, η Επιτροπή ανησυχεί ότι η περίπτωση των απολύσεων που οφείλονται σε κλείσιμο επιχειρήσεων θα συνεχίζει να ρυθμίζεται από το νόμο της 28ης Ιουνίου 1966 και το εκτελεστικό του διάταγμα της 20ής Σεπτεμβρίου 1967 και δεν θα εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων περί εκτελέσεως της οδηγίας.

Η βελγική κυβέρνηση αντικρούει τον ισχυρισμό αυτό με δυό επιχειρήματα. Πρώτον, υποστηρίζει ότι η πλειονότητα των ομαδικών απολύσεων οφείλεται σε κλείσιμο επιχειρήσεως που επέρχεται κατόπιν δικαστικής αποφάσεως και επομένως δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας δυνάμει του άρθρου 1, παράγραφος 2, στοιχείο δ), το οποίο ορίζει: « η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται... επί των

εργαζομένων που θίγονται από τη διακοπή της δραστηριότητος της επιχειρήσεως, εφόσον αυτή επέρχεται κατόπιν δικαστικής αποφάσεως ».

Βέβαια, αναμφισβήτητα αληθεύει ότι το κλείσιμο πολλών επιχειρήσεων επέρχεται κατόπιν δικαστικών αποφάσεων, όμως η βελγική κυβέρνηση δεν είναι σε θέση να προσκομίσει οιαδήποτε στατιστικά στοιχεία για να προσδιοριστεί ο αριθμός αυτός. Υπό τις συνθήκες αυτές νομίζω ότι το επιχείρημα αυτό δεν μπορεί να αποτελέσει λόγο για να μην τροποποιηθεί η εσωτερική νομοθεσία σύμφωνα προς την οδηγία.

Δεύτερον, υποστηρίζεται ότι τα βελγικά δικαστήρια μπορούν να επεκτείνουν τη νομοθεσία του 1976 για την εκτέλεση της οδηγίας στην περίπτωση ομαδικών απολύσεων που οφείλονται σε κλείσιμο επιχειρήσεων. Η Επιτροπή αμφισβητεί το επιχείρημα αυτό και ισχυρίζεται ότι στην πράξη ο νόμος της 28ης Ιουνίου 1966 και το βασιλικό διάταγμα της 20ής Σεπτεμβρίου 1967 συνεχίζουν να έχουν εφαρμογή σε απολύσεις που οφείλονται σε κλείσιμο επιχειρήσεων. Είναι άλλωστε γνωστό σε όλους ότι μέχρι σήμερα κανένα βελγικό δικαστήριο δεν έχει δώσει τη λύση αυτή.

Θεωρώ και πάλι ότι τα επιχειρήματα είναι εν πάση περιπτώσει υποθετικά, αλλά επ' αυτών δεν μπορεί να στηριχθεί στο μέλλον ενδεχόμενη ερμηνεία εκ μέρους των εθνικών δικαστηρίων: το κράτος μέλος υπέχει την υποχρέωση να εκδώσει διατάξεις οι οποίες εφαρμόζουν την οδηγία με σαφήνεια και βεβαιότητα, εκτός αν αυτό έχει ήδη επιτευχθεί.

Το βασιλικό διάταγμα της 26ης Μαρτίου 1984 και η συλλογική σύμβαση εργασίας 24α της 6ης Δεκεμβρίου 1983 τροποποιούν αντίστοιχα το βασιλικό διάταγμα της 24ης Μαΐου 1976 και τη συλλογική σύμβαση εργασίας 24 της 2ας Οκτωβρίου 1985, θεσπίζοντας αυτολεξεί τον ορισμό της οδηγίας ότι ως ομαδικές απολύσεις νοούνται οι απολύσεις « για έναν ή περισσότερους λόγους οι οποίοι δεν έχουν σχέση με το πρόσωπο των εργαζομένων ». Ενόψει αυτού φαίνεται να έχει γίνει προσαρμογή προς την οδηγία. Το ζήτημα είναι ότι στο Βέλγιο συνεχίζει να ισχύει παράλληλα νομοθεσία που ρυθμίζει ειδικά την περίπτωση ομαδικών απολύσεων που οφείλονται σε κλείσιμο επιχειρήσεων. Δεν υπάρχει κρατούσα νομολογία ή σαφής αρχή ότι η πρόσφατη νομοθεσία για την εκτέλεση της οδηγία καταργεί την προγενέστερη νομοθεσία που ρύθμιζε ειδικά το κλείσιμο επιχειρήσεων και νομίζω ότι πρέπει να γίνει δεκτό ότι βάση μπορεί να αποτελέσει ή τουλάχιστον ενδέχεται να μπορεί να αποτελέσει η προγενέστερη νομοθεσία (όπως η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι πράγματι έχει αποτελέσει βάση). Στο μέτρο που η προγενέστερη νομοθεσία που ρυθμίζει ειδικά το κλείσιμο επιχειρήσεων δεν συμφωνεί με την οδηγία, νομίζω πλέον ότι έχει συντελεστεί παράβαση των υποχρεώσεων που επιβάλλει η Συνθήκη.

Είναι σαφές ότι η νομοθεσία αυτή δεν είναι ικανοποιητική από πολλές απόψεις. Η βελγική κυβέρνηση δεν το αρνείται και ως μόνο επιχείρημα προβάλλει ότι η νομοθεσία παρέχει εγγυήσεις οι οποίες είναι όμοιες και έχουν λειτουργήσει ικανοποιητικά για τους συμβαλλομένους και τα εργατικά σωματεία, των οποίων η συναίνεση είναι αναγκαία σε τέτοια θέματα. Έτσι, πχ., ενώ μεν βέβαια το άρθρο 11 της συλλογικής συμβάσεως εργασίας αριθ. 9 της 9ης Μαρτίου 1972 ορίζει ότι το συμβούλιο των εργαζομένων πρέπει να ειδοποιείται και να γίνεται προηγουμένως διαβούλευση (« préalablement »), εντούτοις το επίσημο σχόλιο επ' αυτού δείχνει ότι αυτό σημαίνει απλώς « πριν η απόφαση δημοσιευτεί και ισχύσει » και όχι κατά το προγενέστερο στάδιο κατά το οποίο ο εργοδότης « προτίθεται να προβεί σε ομαδικές απολύσεις » όπως ορίζει το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας. Ομοίως, παρόλο που τα άρθρα 4 και 5 του βασιλικού διατάγματος της 20ής Σεπτεμβρίου 1967 επιβάλλουν την υποχρέωση στον εργοδότη που αποφασίζει να

κλείσει μια επιχείρηση να παράσχει ορισμένες πληροφορίες στους εκπροσώπους των εργαζομένων και τις δημόσιες αρχές, μεταξύ των πληροφοριακών αυτών στοιχείων παραλείπονται οι λόγοι για τις απολύσεις, ο αριθμός των εργαζομένων που πρέπει να απολυθούν και ο χρόνος από τον οποίο οι απολύσεις θα ισχύουν, όπως επιβάλλει η οδηγία· και πάλι τα άρθρα αυτά αφορούν απόφαση που έχει ληφθεί και όχι απόφαση που σχεδιάζεται. Τέλος, και ίσως το σημαντικότερο, το βασιλικό διάταγμα του 1967 δεν περιέχει διατάξεις που να ανταποκρίνονται στο άρθρο 4 της οδηγίας το οποίο ορίζει ότι οι σχεδιαζόμενες ομαδικές απολύσεις ισχύουν το ενωρίτερο 30 ημέρες από την κοινοποίηση στην αρμόδια δημόσια αρχή. Κι αν ακόμη γίνει δεκτή η άποψη ότι το άρθρο 11 της συλλογικής συμβάσεως αριθ. 9 προβλέπει την προηγούμενη διαβούλευση με τους εκπροσώπους των εργαζομένων κατά τρόπο ουσιαστικά σύμφωνο προς την οδηγία, όπως υποστηρίχτηκε, η βελγική νομοθεσία που ρυθμίζει ειδικά το κλείσιμο επιχειρήσεων συνεχίζει να μην ανταποκρίνεται στις επιταγές της οδηγίας από πολλές απόψεις. Κατά την άποψή μου, για να είναι σύμφωνη η βελγική νομοθεσία προς την οδηγία απαιτείται είτε να ευθυγραμμιστεί είτε αναμφίβολα να μη ρυθμίζει το πεδίο που καλύπτει η νομοθεσία του 1976, περί εφαρμογής της οδηγίας, όπως τροποποιήθηκε.

Όσον αφορά τον ισχυρισμό του σημείου 3, που αφορά τις εξαιρούμενες κατηγορίες εργαζομένων, το άρθρο 5 της συλλογικής συμβάσεως εργασίας αριθ. 24, όπως τροποποιήθηκε, και το άρθρο 3 του βασιλικού διατάγματος της 24ης Μαΐου 1976, όπως τροποποιήθηκε, με την ίδια σχεδόν διατύπωση εξαιρούν από το πεδίο εφαρμογής τις: 1) επιχειρήσεις οι οποίες απασχολούν εργαζομένους με συμβάσεις εργασίας που συνήφθησαν για ορισμένο χρόνο ή για ορισμένη εργασία εκτός αν οι απολύσεις αυτές γίνουν προ της λήξεως της συμβάσεως ή της εκτελέσεως της εργασίας, 2) επιχειρήσεις οι οποίες απασχολούν λιμενεργάτες, επισκευαστές πλοίων, ...· 3) οικοδομικές επιχειρήσεις όσον αφορά τους χειρώνακτες (« ouvriers »). Η πρώτη από τις εξαιρέσεις αυτές ανταποκρίνεται πλήρως προς την εξαίρεση που θέτει το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο α), της οδηγίας, από κανένα όμως στοιχείο της οδηγίας δεν επιτρέπεται να εξαιρεθούν οι κατηγορίες των λιμενεργατών, επισκευαστών πλοίων και οικοδόμων.

Η βελγική κυβέρνηση έδωσε μια επεξήγηση για τους λόγους που εξαιρούνται οι χειρώνακτες οικοδόμοι, η οποία συνίσταται στις ειδικές συνθήκες του κλάδου και στη διάκριση μεταξύ « εργατών εργοταξίου » πχ. των προσλαμβανομένων για συγκεκριμένη εργασία, και « πυρήνων ». Η βελγική κυβέρνηση υποστήριξε ότι οι οικοδόμοι λαμβάνουν άλλες παροχές σε αντιστάθμιση του ότι οι κανόνες που αφορούν τις ομαδικές απολύσεις δεν έχουν εφαρμογή και ότι δεν θα ήταν ενδεδειγμένο να έχουν εφαρμογή στην περίπτωσή τους οι γενικές διατάξεις περί ομαδικών απολύσεων. Εντούτοις, κατά την άποψή μου, οτιδήποτε είναι ίσως ενδεδειγμένο σε συγκεκριμένο βιομηχανικό κλάδο δεν είναι σε θέση να αλλοιώσει τις νομικές υποχρεώσεις που ένα κράτος μέλος υπέχει από τη Συνθήκη.

Σύμφωνα με τη βελγική κυβέρνηση, οι επισκευαστές πλοίων και οι λιμενεργάτες νόμιμα εξαιρέθηκαν από τη βελγική νομοθεσία διότι η ίδια η οδηγία δεν εφαρμόζεται « επί ομαδικών απολύσεων που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο συμβάσεων εργασίας που συνήφθησαν για ορισμένο χρόνο ή για ορισμένη εργασία εκτός αν οι απολύσεις αυτές γίνουν προ της λήξεως ή εκτελέσεως των συμβάσεων αυτών », και στο Βέλγιο οι λιμενεργάτες και οι επισκευαστές πλοίων προσλαμβάνονται κατά το πλείστον με ημερομίσθιο ή για συγκεκριμένο τμήμα εργασίας και οι συνθήκες απασχολήσεώς τους καθορίζονται από σειρά συλλογικών συμβάσεων. Οι συλλογικές συμβάσεις που εφαρμόζονται στους λιμενεργάτες απαλλάσσουν από την υποχρέωση για έγγραφη σύμβαση εργασίας, αντικατοπτρίζουν το γεγονός ότι οι

λιμενεργάτες συνήθως προσλαμβάνονται για συγκεκριμένη εργασία και επομένως για ορισμένο χρόνο παρόλο που τίποτε δεν εμποδίζει να συνάπτονται συμβάσεις εργασίας αορίστου χρόνου. Οι λιμενεργάτες απολαύουν ειδικού συστήματος απασχολήσεως και άλλων μορφών προστασίας που δεν συμβιβάζονται με τις διατάξεις περί ομαδικών απολύσεων. Δεδομένου ότι είναι μικρός ο αριθμός των εργαζομένων βάσει συμβάσεων αορίστου χρόνου, η έννοια της ομαδικής απολύσεως δεν έχει εφαρμογή στην περίπτωσή τους. Αν αυτό είναι ορθό, απλώς σημαίνει ότι στο πλείστο των περιπτώσεων οι επισκευαστές πλοίων και οι λιμενεργάτες στο Βέλγιο θα εμπίπτουν στην εξαίρεση του άρθρου 1, παράγραφος 2, στοιχείο α), της οδηγίας, εξαίρεση η οποία έχει ήδη μεταφερθεί πλήρως με την πρώτη εξαίρεση που θέτει η βελγική νομοθεσία για την εκτέλεση της οδηγίας.

Έπεται ότι με τις δύο άλλες εξαιρέσεις δεν εξυπηρετείται καμιά σκοπιμότητα που να συμβιβάζεται με την οδηγία. Οι εξαιρέσεις επιτρέπονται στο μέτρο που εμπίπτουν στο άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο α), της οδηγίας. Εφόσον δεν συμβαίνει κάτι τέτοιο, αντιβαίνουν προς την οδηγία. Εφόσον εμπίπτουν, το ζήτημα έχει ήδη ρυθμιστεί από την πρώτη εξαίρεση και είναι ως εκ περισσού και μόνο σύγχυση μπορούν να προκαλέσουν.

Συνεπώς, παρόλο που η βελγική κυβέρνηση έχει λάβει ουσιαστικά μέτρα για να συμμορφωθεί προς την οδηγία και παρόλο που ορισμένα θέματα επί των οποίων στηρίζεται η προσφυγή αποτελούν λεπτομέρειες, προτείνω να γίνει δεκτή η προσφυγή της Επιτροπής και το Βέλγιο να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.